

ou dedí ona

cháhajú de-
emal
ni ro-
a po-
camí
y. Ak
upujú
ia len
nulé-
e zo-

vzájomne vydediť manželia, súrodenci, nemožno vydediť rodičov. „Všetkých týchto dedičov možno len opomenúť v závete, keďže nepatria do okruhu neopomenuteľných dedičov,“ vraví Kovács. Vydedeného potomka si notár predvolá. Často sa stáva, že o tom nevedia. „Väčšinou to rodičia vydedenému nepovedia, listiny obsahujú neprijemné veci, ktoré sa vzťahujú na vydedeného potomka.“

Zákon pripúšťa vydedenie len zo štyroch dôvodov. „V podstate len jeden, keď bol potomok právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej roka, je taký, ktorý sa nedá vyvrátiť. Nedá sa s tým nič robiť, vydedený potomok sa už brániť nemôže,“ vraví notár. Pokiaľ ide ďalšie tri dôvody, zisťuje sa, či tie, ktoré poručiteľ v listine uviedol, sú dané, sú pravdivé či existovali. Dokazovanie je podľa notára o to ťažšie, že ten, kto dôvody uviedol, sa už k nim vyjadriť nemôže, keďže nežije. „Bolo by vhodné, aby skutočnosti, ktoré v listine uviedol, podložil aj nejakými faktami, aby na súde aj obstáli.“

V zásade k vyhotoveniu závetu alebo listiny o vydedení, ktorú zhotovuje notár, neprizýva si nikoho. Ani ošetrojúceho lekára, psychológa, psychiatra, a to ani, ak ide o človeka v pokročilom veku. „Pokiaľ chcú niektorého z potomkov vydediť, radíme im, aby si to ešte zvážili,“ vraví Kovács. „Ide totiž o vážny právny úkon.“

Ak si závet alebo listinu o vydedení spisujú ľudia sami, väčšinou majú také právne chyby, že sú potom vyhlásené za neplatné. Za vyhotovenie listiny o vydedení alebo závetu notárom sa platí 26,56 eura, ďalších 1,33 eura za zistenie totožnosti, 3,32 za vydanie potvrdenia o spísaní a uložení a za registráciu v archíve listín. Spolu s daňou, ak ide len o závet, by sa nemalo platiť viac ako 70 eur. Zahrnuté sú v tom aj právne porady. © AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

poistovní

Nahlasovať úmrtie nemusia, treba vrátiť preukaz zdravotného poistenia – do ôsmich dní osobne na ktoromkoľvek kontaktnom mieste poisťovne, ktorej bol zosnulý poistencom, prípadne Európsky preukaz zdravotného poistenia. Možno ich zaslať aj poštou.

Dlhujúce poistné musí zaplatiť dedič, ak dedičstvo neodmietne – podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudol, k celému dedičstvu. Ak však ani do doručenia Osvedčenia o dedičstve zdravotnej poisťovni dlh dedičia neuhradili, poisťovňa ich k tomu vyzve a do 30 dní od doručenia výzvy ho treba vyrovnať. V prípade, že sa tak nestane, bude vo vymáhaní svojej pohľadávky pokračovať cestou súdu.

Pri úmrtí živnostníka alebo inej zárobkovo činnnej osoby sa nerobí ročné zúčtovanie poistného. Všetky preddavky sa do dňa úmrtia považujú za predpísané poistné. Ak ich neuhradil, pobočka ich prihlási do dedičského konania. V prípade, že poisťovňa eviduje voči poistencovi aj iné pohľadávky, tie taktiež prihlási do dedičského konania, prihlási aj preplatok poistného.

Dedič zodpovedá za poručiteľove dlhy, ktoré naňho prešli poručiteľovou smrťou,

nadobudnutého dedičstva. Je to známe z rozhodnutia súdu o dedičstve alebo osvedčenia o dedičstve, ktoré vydá notár. Ak je dedičov viac, zodpovedajú za dlhy spoločne podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu. Dedičia sú povinní doplatiť podližnosti za zosnulého. Preplatok poistného im poisťovňa vráti, toto finančné vyrovnanie je však predmetom dedičného konania.

V prípade úmrtia slovenského občana v cudzine úmrtie oznámi náš občan na matričnom úrade v obvode, v ktorom má trvalý pobyt. Povinný je predložiť aj doklady na zápis v osobitnej matrike, ten sa vykoná na základe úmrtného listu vydaného cudzím štátom, dokladu o štátnom občianstve SR, zápisu úmrti spísaného zastupiteľským úradom alebo matričným úradom, alebo na základe inej listiny alebo iného obdobného dôkazu matričnej udalosti.

ZDROJ: JUDITA SMATANOVÁ, HÖVORKYRNA UNIÓN ZDRAVOTNÁ POISTOVŇA, A. S. - PETRA BALÁŽOVÁ, HÖVORKYRNA VŠEOBECNEJ ZDRAVOTNEJ POISTOVNE

VoFi bankám,
v ktorých má vklady:

VÚB BANKA

Všeobecná úverová banka: Úmrtie oznámiť na ktoromkoľvek obchodnom mieste banky – povinnosť majú pozostalí, robí sa to doložením úmrtného listu zosnulého. Banka bezplatne

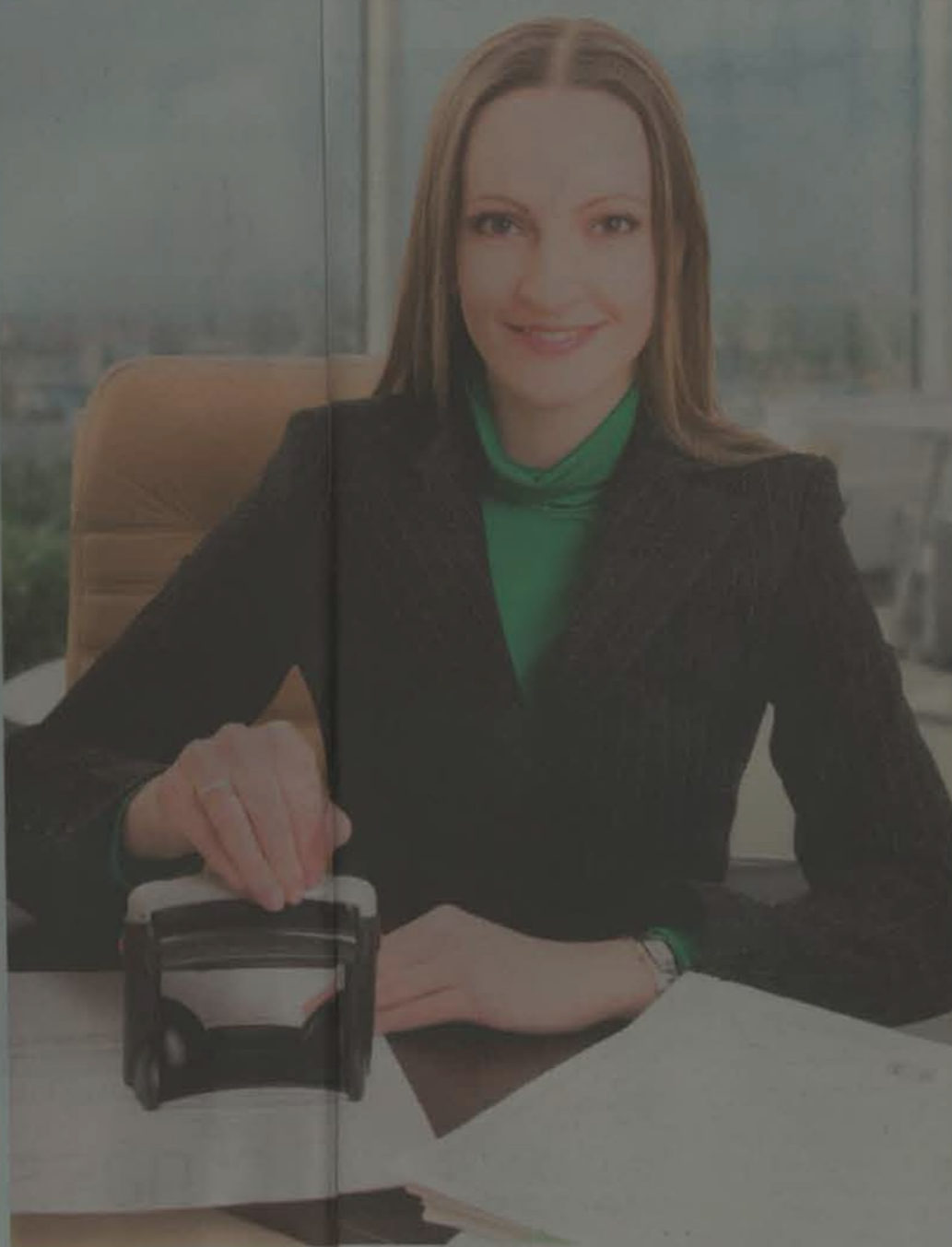

FOTO: SHUTTERSTOCK

Poštová banka:

Dedičia by mali v každom prípade čo najskôr kontaktovať banku, s ktorou sa následne dohodnú na ďalšom postupe. Každý takýto prípad je v niečom špecifický, a preto aj banka pri riešení pristupuje ku klientom individuálne. Vo všeobecnosti však platí, že v prípade, ak dedičia majú k dispozícii potrebnú dokumentáciu k úveru a zistia, že úver je poistený pre prípad úmrtia, je potrebné, aby kontaktovali poisťovňu a nahlásili poistnú udalosť poisťovni. Ak bude poistná udalosť uznaná, poisťovňa zostatok úveru uhradí. V prípade, ak takýto úver poistený nie je, dedičia majú k dispozícii údaje o úvere a zároveň aj záujem úver splatiť ešte pred ukončením dedičského konania, môžu sa na takomto postupe

Dexia banka Slovensko,

a. s.: pozostalí by mali banke túto udalosť oznámiť a doložiť úmrtný list zosnulého. Banka zablokuje finančné prostriedky na účtoch zosnulého až do momentu usporiadania dedičského konania. Ak mal zosnulý úver, banka ho prihlási do dedičského konania ako pohľadávku. Následný postup závisí od dedičov, zvyčajne preberú úver na nehnuteľnosť a pokračujú v splácaní. Môžu úver aj predčasne splatiť – aj novoposkytnutým úverom.

Tatra banka,

a. s.: Odporúča dedičom kontaktovať banku a oznámiť úmrtie. Následne je možné dohodnúť si s bankou ďalší postup, pričom tieto prípady sa vždy riešia individuálne. Vzhľadom na to, že nesplatený úver poručiteľa je ako záväzok tiež predmetom dedenia, je ideálne, ak sa dohodnú, kto z nich bude úver splácať až do skončenia

Máte problém? Majetok zdedila mama

Na matkin návrh sme sa v roku 1998 v dedičskom konaní po otcovi zriekli aj so sestrou nároku na dedičstvo v jej prospech. Sľúbila nám, že sa o majetok bude starať, zveľaďovať ho a keď príde čas, spravodlivo nám ho rozdelí. Plynuli roky a matkine správanie k nám je čoraz horšie. Je majetníčka, arogantná, o všetkom prakticky ako „jediná majiteľka“

rozhoduje sama – často nevhodným spôsobom. Má síce už 81 rokov, ale je vitálna. Používa mobil aj internet, tento rok si tam našla aj oveľa mladšieho priateľa. Stále chodí buď sama, alebo s nejakou kamarátkou na zahraničné dovolenky, nad svojim bytom v dome dala minulý rok vybudovať ďalší dvojizbový byt, ktorý teraz prenajíma. Všetko financuje z otcových

peňazí, ktoré nepriznala v dedičskom konaní, lebo si ich ešte za jeho života uložila na svoje vkladné knižky s jeho vynúteným súhlasom, v opačnom prípade by ho dala do domova dôchodcov. Pravidelne sa nám vyhráza, že ak jej všetci nebudeme 24 hodín k dispozícii, vydedí nás. Môjho syna, svojho vnuka, už z toho horného bytu vyhodila, lebo si tam priniesol

dvoch malých zajacov, s čím ona nesúhlasila. No naďalej od neho vyžaduje opravy počítača a mobilu, čo on samozrejme aj robí. Nebývam s ňou v jednom dome, ale na spoločnom dvore. Môžeme aj so sestrou požiadať po rokoch o obnovenie dedičského konania a žiadať vrátenie našich dedičských podielov? Čo vôbec môžeme v tomto smere aj so sestrou podniknúť, aby nič nemohla bez nášho súhlasu predať? Chce predať záhradu

a chatu, ktoré sú hlavným útočiskom môjho muža, kde predovšetkým denne tvrdo pracuje. Sestra žije v Česku a na Slovensko sa už nemieni vrátiť. Podľa slovenského právneho poriadku sa dedičstvo môže nadobúdať na základe závetu alebo zo zákona, prípadne z oboch týchto dôvodov. Ak poručiteľ nezačal závet – tak to bolo aj v tomto prípade, tak zákonní dedičia sa môžu dohodnúť na spôsobe vyrovnania dedičstva. Ak dohoda dedičov neodporuje záko-

nu alebo dobrým mravom, súd ju schváli. Na základe informácií, ktoré nám čitateľka poskytla, je zrejme, že súd schválil dohodu, podľa ktorej jej matka nadobudla dedičstvo po manželovi a toto rozhodnutie nadobudlo už pred niekoľkými rokmi právoplatnosť. Právoplatné rozhodnutie, žiaľ, nie je možné spätne napadnúť. Vlastníkom majetku, ktorý bol predmetom dedičstva, sa stala matka čitateľky, a to ju oprávňuje nakladať s majetkom podľa vlastného uváženia, pričom nepotrebuje

súhlas k jednotlivým úkonom. Právo matky nakladať s majetkom by bolo možné obmedziť iba v prípade, ak by pre nedostatok rozpoznávacej a ovládacej schopnosti v dôsledku duševnej poruchy, ktorá nie je len prechodná, alebo nadmerneho požívania alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov nebola schopná vyhodnotiť dôsledky svojho konania – súd by v takomto prípade mohol obmedziť jej spôsobilosť na právne úkony.

V prípade, ak matka netrpí žiadnou z uvedených porúch, nie je možné zasahovať do jej práva nakladať so svojím majetkom. Rovnako nie je možné právne vymáhať splnenie jej dávneho prísľubu o rozdelení dedičstva medzi čitateľku a jej sestru. Odporúčť sa dá len nepravne a celkom určite nie jednoduché riešenie, a to pokúsiť sa matke vysvetliť dôvody obáv a dohodnúť sa spoločne na spôsobe ďalšieho hospodárenia s majetkom.

MGR. JAROSLAVA RUDYOVÁ,
ADVOKÁTSKY KONCIPIENT, HKP LEGAL

VOLKSBANK

Volksbank Slovensko,

a. s.: Ak zomrie klient, ktorý bol v úverovom vzťahu s bankou ako jediný dlžník, banka splácanie úveru pozastaví až do skončenia dedičského konania. Prihlási si svoju pohľadávku do dedičského konania a právoplatný dedič potom preberá „dlh“ po zosnulom. Ďalej banka postupuje individuálne po dohode s právoplatným dedičom – buď dedič vstúpi do úverového vzťahu s bankou a spláca úver ďalej alebo po dohode s bankou sa nehnuteľnosť predá a úver splatí a pod. Ak zosnulý klient nie je v úverovom vzťahu sám, úver naďalej spláca spoludlžník, aj keď banka prihlásila svoju pohľadávku do dedičského konania. Po skončení dedičského konania postupujeme individuálne po dohode s právoplatným dedičom aj spoludlžníkom.